

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τετάρτου πενταμελούς τμήματος)
της 21ης Μαρτίου 2001 *

Στην υπόθεση T-69/96,

Hamburger Hafen- und Lagerhaus Aktiengesellschaft, με έδρα το Αμβούργο (Γερμανία),

Zentralverband der Deutschen Seehafenbetriebe eV, με έδρα το Αμβούργο,

και

Unternehmensverband Hafen Hamburg eV, με έδρα το Αμβούργο,

εκπροσωπούμενες από τους E. A. Undritz και G. Schohe, δικηγόρους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον P. F. Nemitz, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

που έχει ως αντικείμενο αίτημα ακυρώσεως των αποφάσεων της Επιτροπής, που κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών στις 25 Οκτωβρίου και στις 6 Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με τα σχέδια ενισχύσεων 618/95 και 484/95,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (τέταρτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους V. Tiili, Πρόεδρο, P. Lindh, R. M. Moura Ramos, J. D. Cooke και P. Mengozzi, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπόλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 28ης Ιουνίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Με έγγραφο της 28ης Απριλίου 1995, οι ολλανδικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή σχέδιο κρατικής ενισχύσεως, πρωτοκολληθέν με αριθμό 484/95. Με έγγραφο της 6ης Δεκεμβρίου 1995, η Επιτροπή τους κοινοποίησε την απόφασή της να μην

προβάλλει αντιρρήσεις επί της χορηγήσεως της ενισχύσεως. Η Επιτροπή έλαβε την απόφαση αυτή στις 20 Σεπτεμβρίου 1995, αφού έλαβε από τις ολλανδικές αρχές περαιτέρω πληροφορίες επί της σχεδιαζομένης ενισχύσεως.

- 2 Η ενίσχυση 484/95 συνίστατο σε άμεση επιδότηση ύψους 241 000 ECU προς την επιχείρηση NS Cargo, με προορισμό να διευκολύνει την αγορά δύο αμαξοστοιχιών 20 βαγονιών για τη συνδυασμένη μεταφορά εμπορευμάτων. Σκοπός της ενισχύσεως αυτής ήταν η ανάπτυξη του συνδυασμού σιδηροδρομικών και οδικών μεταφορών, ειδικότερα για τη διαδρομή Ρότερνταμ-Πράγα.
- 3 Με έγγραφο της 27ης Ιουνίου 1995, οι ολλανδικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή δεύτερο σχέδιο κρατικής ενισχύσεως, το οποίο συνίστατο σ' ένα γενικό σύστημα ενισχύσεων, επίσης με προορισμό επενδύσεις εξοπλισμού για τον συνδυασμό σιδηροδρομικών και οδικών μεταφορών. Το εν λόγω σχέδιο ενισχύσεως πρωτοκολλήθηκε με αριθμό 618/95 και η Επιτροπή, με έγγραφο που απηύθυνε στην Ολλανδική Κυβέρνηση στις 25 Οκτωβρίου 1995, της κοινοποίησε την απόφασή της να μην προβάλλει αντιρρήσεις επί της χορηγήσεως της ενισχύσεως αυτής.
- 4 Η ενίσχυση 618/95 συνίστατο σε άμεσες επιδοτήσεις συνολικού ποσού 960 000 ECU, οι οποίες έπρεπε να χορηγηθούν το 1995 και 1996 σε επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες στον τομέα του συνδυασμού σιδηροδρομικών και οδικών μεταφορών.
- 5 Τόσο στο έγγραφο της 25ης Οκτωβρίου 1995 όσο και στο έγγραφο της 6ης Δεκεμβρίου 1995, η Επιτροπή αιτιολόγησε τις αποφάσεις της (στο εξής: προσβαλλόμενες αποφάσεις), επισημαίνοντας ότι «τα εν λόγω μέτρα ενισχύσεως εντάσσοντ[αν] στο πλαίσιο της κοινής πολιτικής πολλαπλών μεταφορών και μάλιστα αντιστοιχού[σαν] στον δηλωμένο σκοπό της κοινής πολιτικής μεταφορών, ήτοι την ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών, ακόμη και με τη διοργάνωση διαγωνισμών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων σχετικά με επενδύσεις σε ειδικά υλικά». Σύμφωνα πάντα με τα έγγραφα αυτά, οι ευνοϊκές αποφάσεις στηρίζονταν στο άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1107/70 του Συμβουλίου, της

4ης Ιουνίου 1970, περί ενισχύσεων που χορηγούνται στον τομέα των σιδηροδρομικών, οδικών και εσωτερικών πλωτών μεταφορών (ΕΕ L 130, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3578/92 του Συμβουλίου, της 7ης Δεκεμβρίου 1992 (ΕΕ L 364, σ. 11).

- 6 Βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1107/70, τα κράτη μέλη μπορούσαν να λάβουν, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1995, μέτρα συντονισμού των μεταφορών που να περιλαμβάνουν τη χορήγηση ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 77 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 73 ΕΚ), υπό την προϋπόθεση ότι οι ενισχύσεις θα χορηγούνταν προσωρινά και θα προορίζονταν να διευκολύνουν την ανάπτυξη των συνδυασμένων μεταφορών· οι ενισχύσεις αυτές έπρεπε, μεταξύ άλλων, να αφορούν «επενδύσεις σε υλικό μεταφοράς ειδικά προσαρμοσμένο στις συνδυασμένες μεταφορές και χρησιμοποιούμενο αποκλειστικά στις συνδυασμένες μεταφορές».
- 7 Η προσφεύγουσα Hamburger Hafen- und Lagerhaus (στο εξής: HHLA) είναι επιχείρηση που ασχολείται με τη μεταφόρτωση και την αποθήκευση εμπορευμάτων στο λιμάνι του Αμβούργου.
- 8 Οι προσφεύγουσες Unternehmensverband Hafen Hamburg (στο εξής: UVHH) και Zentralverband der Deutschen Seehafenbetriebe (στο εξής: ZDS) είναι ενώσεις επιχειρήσεων οι οποίες εκπροσωπούν τα συμφέροντα των επιχειρήσεων λιμενικών εργασιών που δρουν στους γερμανικούς θαλάσσιους λιμένες.
- 9 Η επιχείρηση NS Cargo, δικαιούχος της ενισχύσεως 484/95, είναι θυγατρική της ολλανδικής σιδηροδρομικής επιχειρήσεως Nederlandse Spoorwegen (στο εξής: NS). Ασχολείται με τη μεταφορά εμπορευμάτων.
- 10 Τον Σεπτέμβριο του 1995, η HHLA πληροφορήθηκε, από τον Τύπο, τα σχέδια ενισχύσεως της Ολλανδικής Κυβερνήσεως. Στις 23 Οκτωβρίου 1995, ο δικηγόρος της

επικοινωνήσε με την Επιτροπή για να μάθει αν τα εν λόγω σχέδια είχαν κοινοποιηθεί. Με έγγραφο της 28ης Νοεμβρίου 1995, η ΗΗΛΑ υπέβαλε καταγγελία κατά των δύο σχεδίων ενισχύσεων, ζητώντας να της επιτραπεί η πρόσβαση στα έγγραφα της σχετικής με τα εν λόγω σχέδια διαδικασίας και να κινηθεί η διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ).

11 Κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας με υπάλληλο της Επιτροπής, στις 29 Νοεμβρίου 1995, ο δικηγόρος της ΗΗΛΑ πληροφορήθηκε ότι οι εν λόγω ενισχύσεις κρίθηκαν συμβατές προς την κοινή αγορά και ότι, ως εκ τούτου, δεν κινήθηκε η διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

12 Από την 1η Δεκεμβρίου 1995, η ΗΗΛΑ ζήτησε επανειλημμένα από την Επιτροπή να της διαβιβάσει το κείμενο κάθε αποφάσεως σχετικής με τα εν λόγω σχέδια ενισχύσεως και, με έγγραφο της 4ης Φεβρουαρίου 1996, την κάλεσε να ενεργήσει κατά την έννοια του άρθρου 175 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 232 ΕΚ). Στις 8 Μαρτίου 1996, η Επιτροπή διαβίβασε στην ΗΗΛΑ αντίγραφο των δύο αποφάσεων που απηύθυνε στην Ολλανδική Κυβέρνηση σχετικά με τα σχέδια ενισχύσεων 484/95 και 618/95.

13 Η Επιτροπή απέρριψε την αίτηση προσβάσεως σε άλλα έγγραφα. Τα σχέδια ενισχύσεως και οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δεν δημοσιεύθηκαν στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Διαδικασία

14 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 13 Μαΐου 1996, οι προσφεύγουσες άσκησαν την παρούσα προσφυγή.

- 15 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου την 1η Οκτωβρίου 1996, η καθής προέβαλε ένσταση απαραδέκτου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 114 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, κατά της σχετικής με την ενίσχυση 618/95 αποφάσεως.
- 16 Στις 13 Δεκεμβρίου 1996, οι προσφεύγουσες κατέθεσαν παρατηρήσεις επί της ενστάσεως απαραδέκτου.
- 17 Με διάταξη της 4ης Αυγούστου 1997, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να εξετάσει την προβληθείσα ένσταση απαραδέκτου μαζί με την ουσία της υποθέσεως.
- 18 Στις 8 Αυγούστου 1997, το Πρωτοδικείο κάλεσε τους διαδίκους να απαντήσουν σε ορισμένες ερωτήσεις.
- 19 Στις 20 Ιουνίου 2000, οι προσφεύγουσες ζήτησαν από το Πρωτοδικείο να τους επιτρέψει να θέσουν στη δικογραφία μελέτη εκπονηθείσα από την Planco Consulting GmbH στις 19 Ιουνίου 2000, για τη σχέση μεταξύ, αφενός, της χερσαίας κυκλοφορίας από και προς τους θαλάσσιους λιμένες και, αφετέρου, του ανταγωνισμού μεταξύ θαλασσιών λιμένων.
- 20 Στις 21 Ιουνίου 2000, ο Πρόεδρος του τετάρτου πενταμελούς τμήματος αποφάσισε να θέσει το εν λόγω έγγραφο στη δικογραφία.
- 21 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τέταρτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας.

- 22 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 2000.

Αιτήματα των διαδίκων

- 23 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει τις προσβαλλόμενες αποφάσεις·

- να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

- 24 Η καθής ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη στον βαθμό που αφορά την ενίσχυση 618/95·

- να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη ή ως αβάσιμη στον βαθμό που αφορά την ενίσχυση 484/95·

- να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού*Επιχειρήματα των διαδίκων*

- 25 Σύμφωνα με την καθής, η σχετική με την ενίσχυση 618/95 απόφαση δεν αφορά ατομικά τις προσφεύγουσες. Συναφώς, εκθέτει ότι το εν λόγω μέτρο ενισχύσεως καθιέρωσε, στην πραγματικότητα, ένα γενικό σύστημα ενισχύσεων. Συνεπώς, η σχετική με την ενίσχυση 618/95 απόφαση της Επιτροπής παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι μιας κατηγορίας προσώπων που ορίζεται αφηρημένα. Αυτό απεικονίζεται ιδίως στην τέταρτη παράγραφο του από 25 Οκτωβρίου 1995 εγγράφου, το οποίο αναφέρει ως δικαιούχους της ενισχύσεως «τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που είναι εγκατεστημένα στις Κατώ Χώρες και εκμεταλλεύονται κατ' επάγγελμα, με σκοπό τις συνδυασμένες μεταφορές, εξοπλισμό μεταφορών του οποίου έχουν την κυριότητα».
- 26 Εξάλλου, η σχετική με την ενίσχυση 618/95 απόφαση δεν αφορά άμεσα τις προσφεύγουσες. Συναφώς, η Επιτροπή εκθέτει ότι, εφόσον στο πλαίσιο γενικού συστήματος ενισχύσεων η ενίσχυση χορηγείται στην ουσία κατόπιν αποφάσεως των αρμόδιων χωρών του οικείου κράτους μέλους, η απόφαση της Επιτροπής δεν αφορά άμεσα κανέναν από τους δυνητικούς δικαιούχους. Συνεπώς, η απόφαση της Επιτροπής δεν μπορεί να αφορά άμεσα ούτε τις προσφεύγουσες, ακόμη και αν αποδείξουν ότι τελούσαν σε άμεσο ανταγωνισμό με τους δυνητικούς δικαιούχους.
- 27 Ακολούθως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, κατά τα λοιπά, οι προσφεύγουσες δεν τελούν σε ανταγωνισμό με τους δυνητικούς δικαιούχους του συστήματος ενισχύσεων. Συναφώς, τονίζει ότι οι προσφεύγουσες ασχολούνται με αμγώς λιμενικές δραστηριότητες και, μεταξύ άλλων, με τη μεταφόρτωση και την αποθήκευση εμπορευμάτων, ενώ οι δυνητικοί δικαιούχοι του συστήματος ενισχύσεων είναι επιχειρήσεις μεταφορών.

28 Η Επιτροπή αμφισβητεί επίσης το παραδεκτό της προσφυγής στον βαθμό που αφορά τη σχετική με την ενίσχυση 484/95 απόφαση. Ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων, ότι δεν υπάρχει άμεση και ενεστώσα σχέση ανταγωνισμού μεταξύ, αφενός, των προσφευγουσών και, αφετέρου, του δικαιούχου της ενίσχυσεως, της επιχειρήσεως NS Cargo. Κατά την Επιτροπή, μόνον οι επιχειρήσεις μεταφορών του Ρότερνταμ και της Πράγας αποτελούν, στο πλαίσιο της επίδικης ενισχύσεως, ανταγωνιστές της NS Cargo. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι προσφεύγουσες ουδόλως απέδειξαν σε τι συνίσταται η μειονεκτική θέση στην οποία τίθενται από πλευράς ανταγωνισμού λόγω της επίδικης ενισχύσεως. Συνεπώς, δεν μπορούν να θεωρηθούν «ενδιαφερόμενοι» υπό την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

29 Κατά τις προσφεύγουσες, η HHLA πρέπει να θεωρηθεί «ενδιαφερόμενη» υπό την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης και, ως εκ τούτου, την αφορούν ατομικά οι προσβαλλόμενες αποφάσεις. Συναφώς, τονίζουν ότι, λόγω της εναλλαγής, από την άποψη τόσο των εχόντων την εκμετάλλευση σκαφών όσο και των αποστολέων από το εσωτερικό της Ευρώπης, των δραστηριοτήτων μεταφορτώσεως στους διάφορους θαλάσσιους λιμένες μεταξύ Αμβούργου και Χάβρης, η HHLA τελεί σε ανταγωνισμό με τις επιχειρήσεις εκφορτώσεως που λειτουργούν με βάση το λιμάνι του Ρότερνταμ. Οι επιχειρήσεις αυτές ανήκουν στην εταιρία Europe Combined Terminal (στο εξής: ECT). Εν προκειμένω, δικαιούχος των επίδικων ενισχύσεων είναι η ECT και όχι η NS Cargo ή οι λοιπές επιχειρήσεις μεταφορών που λειτουργούν με βάση το λιμάνι του Ρότερνταμ. Όσον αφορά την ενίσχυση 618/95, στην πραγματικότητα δεν πρόκειται για γενικό σύστημα ενισχύσεων, αλλά για μεμονωμένη χρηματοδοτική συνδρομή με δικαιούχο την ECT. Οι επιχειρήσεις μεταφορών αποτελούν απλώς μεσάζοντες, καθότι τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα προορίζονται για τις επιχειρήσεις μεταφορτώσεως. Συναφώς, οι προσφεύγουσες τονίζουν ότι η NS Cargo κατέχει το 10 % του κεφαλαίου της ECT.

30 Οι προσφεύγουσες θεωρούν επίσης ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις αφορούν άμεσα την HHLA. Οι αποφάσεις αυτές είχαν, μεταξύ άλλων, ως συνέπεια άμεσο πλεονέκτημα για την ECT, στον βαθμό που οι έχοντες την εκμετάλλευση σκαφών και

οι αποστολείς επιλέγουν τις περισσότερες φορές το λιμάνι του Ρότερνταμ, διότι οι επιχειρήσεις μεταφορών που λειτουργούν με βάση το λιμάνι αυτό μπορούν, χάρη στις επίδικες ενισχύσεις, να τους παρέχουν εκπτώσεις από τα έξοδα. Λόγω αυτού, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις είχαν ένα άμεσο μειονέκτημα για τις επιχειρήσεις μεταφορτώσεως που λειτουργούν σε λιμάνια ανταγωνιστικά του Ρότερνταμ, όπως το λιμάνι του Αμβούργου. Το γεγονός ότι ορισμένες από τις ενισχύσεις έπρεπε να τις χορηγήσουν οι ολλανδικές αρχές ουδόλως επιρροή, διότι, πρώτον, ήταν βέβαιον ότι οι ολλανδικές αρχές θα κατέβαλλαν τα ποσά των ενισχύσεων που είχε εγκρίνει η Επιτροπή και, δεύτερον, η Επιτροπή είχε ήδη ορίσει λεπτομερώς και δεσμευτικώς τα κριτήρια καταβολής.

- 31 Ακολούθως, κατά την άποψη των προσφευγουσών, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις αφορούν επίσης ατομικά και άμεσα τις UVHH και ZDS, ως επαγγελματικές οργανώσεις ανταγωνιστών των δικαιούχων των ενισχύσεων.
- 32 Προσθέτουν ότι, ακόμη και αν το Πρωτοδικείο αποφασίσει ότι η ενίσχυση 618/95 συνιστά γενικό σύστημα ενισχύσεων, η προσφυγή είναι παραδεκτή όσον αφορά τις UVHH και ZDS. Συναφώς, παρατηρούν ότι, κατά πάγια νομολογία, οι ενώσεις επιχειρήσεων έχουν δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής ακόμη και αν η επίδικη πράξη είναι πράξη γενικής ισχύος. Επί του σημείου αυτού, οι προσφεύγουσες υπενθυμίζουν ότι μια ένωση μπορεί να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως, αρκεί η επίδικη πράξη να θίγει τη θέση της ως προνομούχου διαπραγματευτή της Επιτροπής. Δυνάμει των δικαιωμάτων άμυνας που αναγνωρίζει η νομολογία στις σχετικές με τις κρατικές ενισχύσεις διοικητικές διαδικασίες, οι ενώσεις αυτές έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν παρατηρήσεις ενώπιον της Επιτροπής πριν από τη λήψη των επίδικων αποφάσεων.
- 33 Τέλος, οι προσφεύγουσες εκθέτουν ότι η παρούσα προσφυγή ακυρώσεως είναι το μοναδικό ένδικο βοήθημα που διαθέτουν κατά των επίδικων ενισχύσεων. Θα τους

ήταν ιδίως αδύνατο να προσβάλουν τις πράξεις καταβολής των ενισχύσεων ενώπιον των ολλανδικών αρχών, λόγω της ανυπερβλήτης δυσχέρειας να λάβουν πληροφορίες σχετικά με τις πράξεις αυτές.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

34 Σύμφωνα με το άρθρο 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ), κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται να ασκήσει προσφυγή κατ' αποφάσεως απευθυνομένης σε άλλο πρόσωπο μόνον εφόσον η απόφαση το αφορά άμεσα και ατομικά. Δεδομένου ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις απευθύνονταν στην Ολλανδική Κυβέρνηση, πρέπει να εξεταστεί, κατ' αρχάς, αν οι εν λόγω αποφάσεις αφορούν ατομικά τις προσφεύγουσες.

35 Κατά πάγια νομολογία, άλλα υποκείμενα δικαίου πλην των αποδεκτών μιας αποφάσεως δεν μπορούν να ισχυρίζονται ότι η απόφαση τα αφορά ατομικά, παρά μόνον αν αυτή τα θίγει λόγω ορισμένων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους ή λόγω μιας πραγματικής καταστάσεως η οποία τα διακρίνει έναντι κάθε άλλου προσώπου και, ως εκ τούτου, τα εξατομικεύει κατά τρόπο ανάλογο προς τον αποδέκτη (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1963, 25/62, Plaumann κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 937, 942, και της 28ης Ιανουαρίου 1986, 169/84, Cofaz κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 391, σκέψη 22· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-11/95, BP Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3235, σκέψη 71, και της 15ης Δεκεμβρίου 1999, T-132/96 και T-143/96, Freistaat Sachsen κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-3663, σκέψη 83).

36 Στο πλαίσιο του άρθρου 93 της Συνθήκης, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ, αφενός, της προκαταρκτικής φάσεως εξετάσεως των ενισχύσεων, που καθιερώνει η

παράγραφος 3, η οποία έχει ως μοναδικό σκοπό να δώσει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να σχηματίσει μια πρώτη γνώμη ως προς το αν η συγκεκριμένη ενίσχυση συμβιβάζεται εν όλω ή εν μέρει με την κοινή αγορά, και, αφετέρου, της φάσεως ελέγχου του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Μόνο στο πλαίσιο αυτής της φάσεως ελέγχου, που έχει ως σκοπό να επιτρέψει στην Επιτροπή να διαφωτιστεί πλήρως επί του συνόλου των στοιχείων της υποθέσεως, προβλέπει η Συνθήκη υποχρέωση της Επιτροπής να τάξει στους ενδιαφερομένους προθεσμία για την υποβολή των παρατηρήσεών τους (απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Σεπτεμβρίου 1998, T-188/95, Waterleiding Maatschappij κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. Π-3713, σκέψη 52).

- 37 Όταν, χωρίς να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, βάσει της παραγράφου 3 του ιδίου άρθρου, μια ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, εκείνοι υπέρ των οποίων έχουν τεθεί αυτές οι διαδικαστικές εγγυήσεις μπορούν να επιτύχουν την τήρησή τους μόνον αν έχουν τη δυνατότητα να προσβάλουν την απόφαση αυτή της Επιτροπής ενώπιον του Δικαστηρίου (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 19ης Μαΐου 1993, C-198/91, Cook κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-2487, σκέψη 23, και της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3203, σκέψη 17, και προπαρατεθείσα απόφαση Waterleiding Maatschappij κατά Επιτροπής, σκέψη 53). Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κρίνουν παραδεκτή μια προσφυγή περί ακυρώσεως αποφάσεως ληφθείσας βάσει του άρθρου 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης, όταν ο ενδιαφερόμενος, υπό την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, σκοπεί, με την άσκηση της προσφυγής του, να διαφυλάξει τα διαδικαστικά δικαιώματα που αντλεί από το άρθρο 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης (προπαρατεθείσες αποφάσεις Cook κατά Επιτροπής, σκέψεις 23 έως 26, Matra κατά Επιτροπής, σκέψεις 17 έως 20, και Waterleiding Maatschappij κατά Επιτροπής, σκέψη 53).

- 38 Εν προκειμένω, οι δύο προσβαλλόμενες αποφάσεις ελήφθησαν βάσει του άρθρου 93, παράγραφος 3, της Συνθήκης, χωρίς να κινήσει η Επιτροπή την τυπική διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Επιπλέον, οι προσφεύγουσες ζητούν την ακύρωση των προσβαλλομένων αποφάσεων για τον λόγο ότι η Επιτροπή δεν κίνησε την εν λόγω διαδικασία στην υπό κρίση υπόθεση. Συγκεκριμένα, θεωρούν ότι επιβαλλόταν να κινηθεί η διαδικασία αυτή, εφόσον από μια

πρώτη εκτίμηση των επίδικων ενισχύσεων προέκυπταν σοβαρές δυσχέρειες ως προς την εκτίμηση της συμβατότητάς τους με την κοινή αγορά.

- 39 Ενόψει των προαναφερθέντων, πρέπει επομένως να θεωρηθεί ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις αφορούν τις προσφεύγουσες άμεσα και ατομικά, αν προκύψει ότι έχουν την ιδιότητα του ενδιαφερομένου υπό την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης.
- 40 Κατά πάγια νομολογία, οι ενδιαφερόμενοι, υπό την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης, δεν είναι μόνον η επιχείρηση ή επιχειρήσεις που επωφελούνται της ενισχύσεως, αλλά και τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή οι ενώσεις των οποίων τα συμφέροντα θίγονται, ενδεχομένως, από τη χορήγηση της ενισχύσεως, ιδίως δε οι ανταγωνιστικές επιχειρήσεις και οι επαγγελματικές οργανώσεις (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Νοεμβρίου 1984, 323/82, Intermills κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ. 3809, σκέψη 16, Cook κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 24, Matra κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 18, και απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 41, που επιβεβαιώνει την απόφαση της 28ης Σεπτεμβρίου 1995, T-95/94, Sytraval και Brink's France κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2651).
- 41 Από τη νομολογία προκύπτει επίσης ότι, για να κριθεί η προσφυγή του παραδεκτή, ο ανταγωνιστής του δικαιούχου της ενισχύσεως πρέπει να αποδείξει ότι η ανταγωνιστική θέση του στην αγορά επηρεάζεται από τη χορήγηση της ενισχύσεως. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν μπορεί να θεωρηθεί ενδιαφερόμενος υπό την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης (προπαρατεθείσα απόφαση Waterleiding Maatschappij κατά Επιτροπής, σκέψη 62).
- 42 Εν προκειμένω, όσον αφορά τον επηρεασμό της θέσεως των προσφευγουσών στην αγορά, επιβάλλεται, κατ' αρχάς, η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν τελούν σε

άμεσο ανταγωνισμό με τους δικαιούχους των επίδικων ενισχύσεων, καθότι οι ενισχύσεις αυτές αφορούν τον συνδυασμό σιδηροδρομικής και οδικής μεταφοράς εμπορευμάτων, ενώ η μία από τις προσφεύγουσες είναι επιχείρηση μεταφορτώσεως και αποθηκεύσεως εμπορευμάτων στο λιμάνι του Αμβούργου και οι δύο άλλες είναι ενώσεις που εκπροσωπούν, μεταξύ άλλων, τα συμφέροντα επιχειρήσεων που αναπτύσσουν την προαναφερθείσα δραστηριότητα στους γερμανικούς θαλάσσιους λιμένες. Το συμπέρασμα αυτό δεν ανατρέπεται από τη μελέτη της Planco Consulting GmbH. Η μελέτη αυτή έχει ως σκοπό να αποδείξει ότι η μείωση των εξόδων των χερσαίων μεταφορών από και προς τους θαλάσσιους λιμένες επηρεάζει τον ανταγωνισμό μεταξύ λιμένων, αλλά δεν αποδεικνύει ότι οι επιχειρήσεις στον τομέα της μεταφορτώσεως και της αποθηκεύσεως των εμπορευμάτων στους γερμανικούς λιμένες τελούν σε άμεσο ανταγωνισμό με τους δικαιούχους των επίδικων ενισχύσεων.

- 43 Εξάλλου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν ότι η θέση τους επηρεάστηκε από τις προσβαλλόμενες αποφάσεις.
- 44 Συναφώς, προβάλλουν τη μείωση του κύκλου εργασιών τους στο πλαίσιο της μεταφοράς εμπορευμάτων με προορισμό την Πράγα. Από το σύνολο της δικογραφίας προκύπτει, αφενός, ότι, κατά τα έτη χορηγήσεως των ενισχύσεων, δεν σημειώθηκε ουσιαστική μείωση του κύκλου εργασιών των προσφευγουσών και, αφετέρου, ότι οι προσφεύγουσες δεν απέδειξαν την ύπαρξη άμεσης σχέσης μεταξύ της εν λόγω μειώσεως του κύκλου εργασιών τους και της χορηγήσεως των επίδικων ενισχύσεων.
- 45 Συγκεκριμένα, οι προσφεύγουσες προσκομίζουν συναφώς τον κύκλο εργασιών της Metrans, εταιρίας υπό τον έλεγχο της HHLA η οποία πραγματοποιούσε τη χερσαία μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων στη διαδρομή Αμβούργο-Πράγα και Zelechovice από τον Ιανουάριο του 1992 έως τον Δεκέμβριο του 1996, ο οποίος αποδεικνύει ότι, όταν τέθηκε σε λειτουργία η αμαξοστοιχία «σαΐτα» του Ρότερνταμ (άμεσα επιδο-

τούμενη από την ενίσχυση 484/95), το λιμάνι του Ρότερνταμ «κέρδισε» τις ποσότητες των εμπορευματοκιβωτίων που «έχασε» το λιμάνι του Αμβούργου.

46 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, μολονότι από τα στοιχεία του πίνακα που παρατίθεται στο παράρτημα 24 του υπομνήματος απαντήσεως προκύπτει ότι, τον Σεπτέμβριο του 1994, ήτοι όταν τέθηκε σε λειτουργία η αμαξοστοιχία «σαίτα» μεταξύ Ρότερνταμ και Πράγας, σημειώθηκε μείωση του κύκλου εργασιών της Metrans, από τον ίδιο πίνακα προκύπτει ότι, από τον Οκτώβριο του 1994, ο εν λόγω κύκλος εργασιών αυξήθηκε εκ νέου παράλληλα με τον κύκλο εργασιών της εν λόγω αμαξοστοιχίας. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι η αμαξοστοιχία «σαίτα» του Ρότερνταμ απορρόφησε πράγματι μέρος των δραστηριοτήτων των αμαξοστοιχιών που αναχωρούν από το λιμάνι του Αμβούργου, αυτό συνέβη προσωρινά και δεν επηρέασε σημαντικά τον κύκλο εργασιών των γερμανικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, εφόσον η προσωρινή μείωση του κύκλου εργασιών της Metrans σημειώθηκε κατά τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο του 1994, ήτοι όταν τέθηκε σε λειτουργία η αμαξοστοιχία «σαίτα» μεταξύ Ρότερνταμ και Πράγας, και όχι κατά τα έτη 1995 και 1996, όταν χορηγήθηκε η ενίσχυση, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι κάθε ενδεχόμενη επίδραση στις δραστηριότητες των γερμανικών επιχειρήσεων οφείλεται στη θέση σε λειτουργία της εν λόγω αμαξοστοιχίας και όχι στη χορήγηση της ενισχύσεως.

47 Τέλος, βάσει στοιχείων που προσκόμισαν οι διάδικοι, το μόνο δυνατό συμπέρασμα είναι ότι, κατά τα έτη 1994 έως 1996, οι γερμανικοί θαλάσσιοι λιμένες γνώρισαν συγκριτικά μεγαλύτερη ανάπτυξη, όσον αφορά τη χερσαία μεταφορά προς την Ανατολική Ευρώπη, σε σχέση με το λιμάνι του Ρότερνταμ, όπως δέχθηκαν εξάλλου οι προσφεύγουσες. Ειδικότερα, από το παράρτημα 20 του υπομνήματος απαντήσεως, το οποίο περιέχει απόσπασμα των επίσημων στατιστικών της θαλάσσιας ναυσιπλοΐας, τις οποίες κατάρτισε η ομοσπονδιακή στατιστική υπηρεσία σχετικά με την εξέλιξη της μεταφορτώσεως εμπορευματοκιβωτίων στα λιμάνια του Αμβούργου, της Βρέμης και του Bremerhaven κατά τα έτη 1994 έως 1996, προκύπτει ότι ο αριθμός των μεταφορτωθέντων εμπορευματοκιβωτίων σημειώνει πάντοτε κανονική αύξηση.

48 Επομένως, οι προσφεύγουσες δεν προσκόμισαν επαρκή στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι η ανταγωνιστική τους θέση στην αγορά επηρεάστηκε από τη χορήγηση των επίδικων ενισχύσεων.

- 49 Όσον αφορά τη φερόμενη ενεργητική νομοποίηση των UVHH και ZDS, ως ενώσεων που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των επιχειρήσεων λιμενικών εργασιών που δρουν στους γερμανικούς θαλάσσιους λιμένες, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, μια πράξη η οποία θίγει τα γενικά συμφέροντα μιας κατηγορίας πολιτών δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αφορά ατομικά, κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, την ένωση η οποία έχει συσταθεί για να προωθεί τα συλλογικά συμφέροντα της κατηγορίας αυτής και, συνεπώς, η ένωση αυτή δεν νομομοποιείται να ασκήσει προσφυγή ακυρώσεως στο όνομα των μελών της, όταν τα μέλη της δεν νομομοποιούνται ατομικώς προς τούτο (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 1962, 19/62, 20/62, 21/62 και 22/62, Fédération nationale de la boucherie en gros et du commerce en gros des viandes κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 845, και της 2ας Απριλίου 1998, C-321/95, Greenpeace κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-1651, σκέψεις 14 και 29). Εν προκειμένω, οι ενώσεις UVHH και ZDS δεν νομομοποιούνται να ασκήσουν προσφυγή, καθόσον δεν απέδειξαν ότι τα μέλη τους νομομοποιούνται προς τούτο.
- 50 Εξάλλου, η προσφυγή των εν λόγω ενώσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί παραδεκτή υπό την έννοια των αποφάσεων του Δικαστηρίου της 2ας Φεβρουαρίου 1988, 67/85, 68/85 και 70/85, Van der Kooy κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 219, σκέψεις 21 έως 24), και της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-1125, σκέψεις 29 και 30). Συγκεκριμένα, στις δύο αυτές αποφάσεις, το Δικαστήριο αναγνώρισε την ύπαρξη ιδίου εννόμου συμφέροντος της προσφεύγουσας ενώσεως, λόγω του ότι διενήργησε διαπραγματεύσεις με την Επιτροπή σχετικά με τις αμφισβητούμενες από αυτή διατάξεις και συζήτησε μαζί της σχετικά με την καθιέρωση, την παράταση και την προσαρμογή ενός συστήματος κρατικών ενισχύσεων στον οικείο τομέα. Οι UVHH και ZDS όμως δεν απέδειξαν την ιδιότητά τους αυτή. Συνεπώς, οι ενώσεις αυτές δεν έχουν ίδιο έννομο συμφέρον υπό την έννοια της προπαρατεθείσας νομολογίας (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Φεβρουαρίου 1999, T-86/96, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen και Harpag-Lloyd κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-179, σκέψεις 55 έως 64).
- 51 Ο ισχυρισμός των προσφευγουσών ότι η παρούσα προσφυγή ακυρώσεως είναι το μοναδικό ένδικο βοήθημα που διαθέτουν κατά των επίδικων ενισχύσεων είναι επίσης αλυσιτελής. Συγκεκριμένα, αρκεί να υπογραμμιστεί συναφώς ότι η ενδεχόμενη έλλειψη αποτελεσματικού ενδίκου βοηθήματος ενώπιον του εθνικού δικαστή δεν μπορεί να οδηγήσει το Πρωτοδικείο σε υπέρβαση των ορίων της αρμοδιότητάς του που θέτει το άρθρο 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης (βλ., διατάξεις του Δικαστηρίου της 23ης Νοεμβρίου 1995, C-10/95 P, Asocarne κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. I-4149, σκέψη 26, και της 24ης Απριλίου 1996, C-87/95 P, CNPAAP

κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1996, σ. I-2003, σκέψη 38, καθώς και τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 5ης Ιουνίου 1996, T-398/94, Kahn Scheerwaart κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-477, σκέψη 50, και την προπαρατεθείσα απόφαση Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen και Harpag-Lloyd κατά Επιτροπής, σκέψη 52).

52 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δεν συνιστούν, έναντι των προσφευγουσών, αποφάσεις που τις αφορούν ατομικά υπό την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης.

53 Συνεπώς, η προσφυγή πρέπει να κριθεί απαράδεκτη, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί αν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις αφορούν άμεσα τις προσφεύγουσες.

Επί των δικαστικών εξόδων

54 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα.

55 Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.

- 2) Οι προσφεύγουσες φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα καθώς και αυτά της Επιτροπής.

Tiili

Lindh

Moura Ramos

Cooke

Mengozzi

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 21 Μαρτίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

P. Mengozzi